

Kiddush....on Whiskey etc' /Yehoshua Grunstein

שולחן ערוך, או"ח, רע"ב (ב-ח בדילוגים) - יין מגתו מקדשין עליו; וסוחט אדם אשכול של ענבים ואומר עליו קידוש היום...מקדשין על יין לבן, והרמב"ן פוסלו... אבל מבדילין עליו, ומנהג העולם כסברא ראשונה...יין צמוקים מקדשין עליו, והוא שיש בהן לחלוחית קצת בלא שרייה... מקדשין על יין מבושל ועל יין שיש בו דבש, וי"א שאין מקדשין עליהם. הגה: והמנהג לקדש עליו...

1) What is "Chemar Medina?"

שולחן ערוך רפ"ט/ב - במקום שאין יין מצוי הוי שכר ושאר משקין, חוץ מן המים, חמר מדינה ומקדשין עליו.

<p>בעקבי הצאן לרב צבי שכטר [עמ' 41] - דע"י בסי שערי רחמים [הנהגות הגר"ח מוואלאז'יין] אות מ"ט, שתמה על מה שנהגו הרבה לקדש על כוס של יי"ש בשבת בבקר...דהלא זה כמקדש על מרק שאין דין היי"ש כחמר מדינה, ונ"פ...שבין אוכל למקשה איננו תלוי בזה אם הדבר גוש או נוזל אלא...שעומד לרוות בו צמאנו דינו כמשקה וכל שאינו עומד לכך דינו כאוכל...והנה הגאון מקאז'אגלאוו הי"ד [שנדפסה בעם התורה שנת תשד"מ חוברת ח'] ליישב מנהג העולם שמקדשים על כוס קונה של יי"ש בשבת בבוקר שאין בה רביעית וכתב להוכיח שהיי"ש דינו כאוכל ואשר על כן שיעורו בכזית ולא ברביעית...א"כ לכאורה צודקת טענת הגר"ח הנ"ל דהאיך אפשר להחשיבו כחמר מדינה, דהלא זה כמו מרק?....</p>	<p>אגרות משה או"ח ב/ע"ה-ה בדבר המשקאות של מיני סאדע אם יש להם דין חמר מדינה... וחשיבות משקה הוא שאין השתיה מחמת צריכים להם לצמאם אלא שותים אותם אף בלא צורך לגופם אלא בשביל כבוד הסעודה וכבוד האורחים, דאין שום אדם שותה יין ויי"ש ושכר לצמאו דע"ז שותין מים שיותר עדיפי אלא רק לכבוד בעלמא שותין אותן ואלו המינים נקראים בשם משקה וחמר מדינה.</p>	<p>שולחן ערוך הרב סימן קפ"ב/ב-ג - ... חמר מדינה דהיינו שרוב אנשי המקום דרכם לקבוע עליהם סעודתם... וכל זה במשקים חשובים כשכר וכיוצא בו, אבל משקים גרועים כמו מה שקורין במדינות אלו (קווא"ס) או (בארש"ט) אין להם חשיבות יותר ממים ואין מברכים עליהם ברכת המזון ... לפי שאינו נקרא חמר מדינה אלא מה שיש לו חשיבות באותה מדינה כעין חשיבות יין בכל המדינות.</p>
---	--	---

2) Only if there isn't Wine or Equal?

<p>שו"ע [ט]-י"א שאין מקדשין.</p>	<p>שו"ע [ט]-[כ"ט] במקום שאין יין מצוי, י"א שמקדשים על שכר ושאר משקין, חוץ מן המים. מ"ב [כ"ד] בשם המג"א - דהיינו שאין יין מצוי בכל העיר בשנה הזו, ועיקר שתייתן הוא משכר ושאר משקין ואם יש שם יין אלא שהוא ביוקר מקרי מצוי ואם אין יין ישראל מצוי אע"פ שיש אי"י מצוי לא מקרי מצוי.</p> <p>מ"ב [כ"ט] בשם הט"ז ... יין במקום שהוא מצוי ודאי יברך עליו אפילו ביום וכדמוכח בסימן רפ"ט ס"ב [לח]. ומ"מ במדינתנו שהיין ביוקר, ורוב שתיית המדינה הוא משאר משקין לא נהגו אפילו הגדולים להדר אחר יין ביום שהקידוש שלו הוא רק מדרבנן לכו"ע וסומכין עצמן על</p>	<p>שו"ת שבט הלוי [גכ"ח] - ... הנה כבודו נתקשה במנהג העולם שמקדשין בבקר שאר משקין...אע"פ שהיין מצוי...הנה גם אני מעודי נתקשתי בזה ולא מצאתי טעם הגון להנהגה זאת, וכבר נתקשה כעין זה בב"ח סי' רע"ב על מנהג העולם דמהדרין לקדש בבקר שאר משקין. אמנם י"ל דרך אפשר ע"פ הידוע מש"ס בכמה דוכתא דבמקום ששכיח יין הי' זה סתם שתייתן, ועיין תוס' שבת מ"ז ע"א ד"ה בגלילא שכי' שבמקום ששכיח יין כמו בגליל הי' שותין יין במקום מים, ולא הי' משתמשים במים רק לרפואה, ונהי דבכ"מ לא הי' כמו בגלילא מ"מ זה מוכח ודאי בכולי ש"ס דהיי' מרבין לשתות יין ולא מים ולא שאר משקין, - ובזה"ז נשתנו הטבעים בענין זה דגם במקום ששכיח יין לא נעשה ביין סתם שתייתן של בני העם...ובפירוש מהדרין לשאר משקין ולא על היין, וע"כ מה שהיין מצוי ושכיח בעיר אין זה גורם שלא יקראו גם שאר משקין חמר מדינה בזה"ז, זה הנלע"ד דרך למוד זכות... אבל כשכל</p>
---	---	---

<p>דברי המקילין בזה [מ] ומי שמברך גם ביום על היין ודאי עושה מצוה מן המובחר :</p>	<p>המון עם שותים טובא שאר משקין ומזניחין היין אע"פ ששכיח להו ונקבעו שאר משקין כסתם שתי' יש מקום לומר כן. מג"א [ו]-ונ"ל דאין מקדשין על יי"ש אא"כ במדינות שרוב שתית ההמון היא יי"ש בכל יום כמ"ש סי' קפ"ב וכ"מ ברמב"ם ובאגור סי' שפ"ג</p>
--	---